

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: registreeritud huvikoolil on teatud tingimustel õigus kasutada õppeprotsessis fonogramme esitajatele ja fonogrammitootjatele tasu maksmata

---

Riigikohus: registreeritud huvikoolil on teatud tingimustel õigus kasutada õppeprotsessis fonogramme esitajatele ja fonogrammitootjatele tasu maksmata

27. November 2019

Riigikohtu tsiviilkolleegium selgitas MTÜ Urban Style ja MTÜ Eesti Esitajate Liidu vahelises vaidluses tehtud kohtuotsuses, et registreeritud huvikoolile laieneb autoriõiguse seaduses sätestatud erand, mis võimaldab kasutada õppeprotsessis fonogramme teose esitajatele ja fonogrammitootjatele tasu maksmata. Samas peab huvikool tagama, et erandile tuginev fonogrammide kasutamine ei ole vastuolus tavapärase kasutamisega ega kahjusta põhjendamatult õiguste omajate seaduslikke huve.

Riigikohtusse jõudnud tsiviilvaidluses esitas MTÜ Eesti Esitajate Liit hagi MTÜ Urban Style vastu 5648 euro 76 sendi ja viivise saamiseks ning kostja kohustamiseks hoiduma fonogrammide kasutamisest tantsutundides hageja nõusolekuta ja tasu maksmata. Hagiavalduse järgi kasutab MTÜ Urban Style, mis haldab tantsukooli JJ-Street, fonogramme ärilisel eesmärgil ning peab maksma teoste esitajatele ja fonogrammitootjatele selle eest õiglast tasu. Kostja vaidles hagile vastu, tuginedes autoriõiguse seaduses sisalduvale erandile, mis võimaldab õppeprotsessis teoseid, esitusi ja fonogramme üldsusele suunata selle eest tasu maksmata.

Harju Maakohus jättis hagi rahuldamata. Maakohus leidis, et kõnealusel juhul on vaba kasutuse erandi eeldused täidetud, kuna fonogrammide avalik esitamine toimub õppeasutuse vahetus õppeprotsessis. Tallinna Ringkonnakohus jättis maakohtu otsuse muutmata ja apellatsioonkaebuse rahuldamata.

Riigikohtu tsiviilkolleegiumi hinnangul leidsid kohtud õigesti, et MTÜ Urban Style on õppeasutus, millel on õigus vahetus õppeprotsessis kasutada fonogramme teose esitajatele ja fonogrammitootjatele tasu maksmata. Kohtute tuvastatud asjaolusid arvestades on MTÜ Urban Style registreeritud erahuvikool, millele laieneb teose vaba avalikku esitamist ja fonogrammide üldsusele suunamist võimaldav erand sarnaselt teiste haridusasutustega, kus õppimine ja õpetamine toimub õppekava alusel.

Autoriõiguse seaduses sätestatud teose vaba avaliku esitamise erand tähendab, et autori nõusolekuta ja autoritasu maksmiseta võib teost õppeasutuses vahetus õppeprotsessis avalikult esitada, kui näidatakse ära kasutatud teose autori nimi või nimetus, kui see on teosel näidatud. Kuulajas- või vaatajaskonna peavad moodustama õpetav personal ja õpilased või teised isikud, kes on otseselt seotud õppeasutusega, kus teost avalikult esitatakse. See erand kohaldub ka teose esitajate ja fonogrammitootjate õigusest saada fonogrammide üldsusele suunamise eest õiglast tasu. Erandile tuginev vaba kasutamine on lubatud vaid tingimusel, et see ei ole vastuolus tavapärase kasutamisega ega kahjusta põhjendamatult õiguste omaja seaduslikke huve.

Praegusel juhul jätsid kohtud Riigikohtu sõnul siiski tuvastamata, kas kõik nimetatud nõuded on vaba kasutuse erandi kohaldamiseks täidetud. Näiteks pole teada, kas MTÜ Urban Style täitis nõuet näidata ära kasutatud teose autori ja esitaja nimi või nimetus. Riigikohus leidis, et selle nõude täitmist peab tõendama erandile tuginev isik ehk praegusel juhul MTÜ Urban Style. Samuti jätsid kohtud põhjendamatult hindamata, kas MTÜ Urban Style tantsutundides fonogrammide kasutamine on vastavuses nende tavapärase kasutamisega ega kahjusta põhjendamatult autoriõigusega kaasnevate õiguste omajate seaduslikke huve.

Lisaks ei tuvastanud kohtud ka seda, kas ja millisel õiguslikul alusel on MTÜ Eesti Esitajate Liidul praeguses asjas õigus MTÜ Urban Style vastu hagi esitada. Samuti ei arvestanud kohtud tantsukooli vastuväidetega, et see ei kasuta MTÜ Eesti Esitajate Liidu või Eesti Fonogrammitootjate Ühingu liikmete muusikat. Jättes kostja vastuväited käsitlemata, rikkusid kohtud kohtuotsuse põhjendamise kohustust.

Nimetatud rikkumiste tõttu tühistas Riigikohus ringkonnakohtu otsuse ning saatis selle uueks läbivaatamiseks samale kohtule.

OTSUS [1]

Susann Kivi
Riigikohtu pressiesindaja
+372 5333 9846
susann [dot] kivi@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-registreeritud-huvikoolil-teatud-tingimustel-oigus-kasutada-oppeprotsessis>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=2-16-17491/52>